

Til: Barne- og familiedepartementet
Fra: Helmuth M. Liessem, stiftelsen CRUX

Oslo, 12. desember 2023

INNSPILL TIL NESTE STATSBUDDSJETT

CRUX er en landsomfattende ideell og diakonal stiftelse med 700 ansatte og 170 frivillige. CRUX driver institusjoner innen barnevern, psykisk helsevern, rus- og avhengighetsbehandling. Stiftelsen har også fosterhjem, Senter for foreldre og barn og oppfølgingsentre for mennesker utenfor arbeidslivet.

Vi ønsker å gi innspill til statsbudsjett 2025:

Om ideelle:

Det er flere år siden Stortingets anmodningsvedtak om å øke den ideelle andelen institusjonsplasser til 40 prosent. Innfasingen av de ideelle har gått sent, på tross av at det ideelle institusjonsbarnevernet har kompetanse, vilje og fleksibilitet til å øke sin andel i tråd med vedtaket. I statsbudsjettet for 2024 løftes denne satsingen med 10 millioner i etableringsstøtte. Dette er et godt startskudd, men samtidig en liten sum. Vi har betydelig økonomisk risiko knyttet til to forhold: kjøp og tilpasning av eiendom og ansettelse av personale. Det har vært en sterk økning i boligpriser og høy generell prisvekst de siste årene. Vi skal også oppfylle økende kompetansekrav til ledere og ansatte på institusjoner for å gi faglig forsvarlige tilbud. Dersom det ideelle institusjonsbarnevernet skal kunne ta en større andel, trenger vi forutsigbarhet og akseptabel risiko på investeringer.

Etableringsstøtten for ideelle bør økes i neste statsbudsjett.

Barnevern: Oppfølging av NOU 2023: 24. Med barnet hele vegen

Utvalget har lagt frem en solid NOU, som adresserer de store utfordringene i institusjonsbarnevernet. NOU-en tydeliggjør ansvaret mellom sektorene, noe vi mener er viktig for å sikre barn adekvat hjelp. For å få en ny retning for institusjonsbarnevernet, anbefaler vi at det settes av tilstrekkelig med midler for å følge opp NOU-ens *helhetlige* forslagspakke. Utvalget foreslår en ny innretning av institusjonsbarnevernet (forslag 29). Ideelle leverandører har behov for forutsigbarhet for å kunne bidra på best mulig måte. Vi anbefaler at det lages et *veikart* som staker ut kursen for det nye institusjonsbarnevernet i et lengre perspektiv, og som er åpent tilgjengelig for leverandører, kommuner og andre interessenter. Veikartet bør forplikte både barneverns- og helsemyndighetene,

slik at det ikke blir for sårbart for politiske svingninger. Planen bør skissere faglig retning, mål og handlingstiltak som leverandør og myndigheter kan forholde seg til i sin planlegging.

Det bør etableres et veikart for institusjonsbarnevernet som følges opp i budsjett.

Vi ønsker også å kommentere forslag 10 i NOU-en: Hver barnevernsinstitusjon skal ha et helseteam tilknyttet seg. CRUX er positive til helseteam og til sterkere forpliktelse fra helsevesenet. Samtidig mener vi at fagligheten på barnevernsinstitusjoner i dag er for smal, og at miljøterapeutene ikke har tilstrekkelig med verktøy for å behandle så komplekse psykiske lidelser og smerteuttrykk som noen av barna har. Det er godt dokumentert at mange av barna på institusjon har store udekkede behov og at det er vanskelig for perifere behandlere å komme i en hjelpeposisjon. Vi ønsker at barnevernsinstitusjoner ansetter egne psykologer. Psykologene kan henvise videre til spesialisthelsetjenesten dersom det er nødvendig, bygge allianser med barnet på institusjonen, og styrke fagligheten sammen med miljøterapeutene. Utvalget foreslår å redusere antallet institusjoner til 100, noe som gjør forslaget gjennomførbart. Psykologansettelser kan legges inn som kvalitetskrav i anbud. **Vi ber om at psykologer på institusjoner prioriteres i budsjett.**

Spesialiserte fosterhjem

CRUX ønsker å gi honnør til regjeringen for å ha satset på spesialiserte fosterhjem i statsbudsjettet. CRUX har rundt 30 slike hjem. Vi har erfaring med at dette er et viktig tilbud for barn med store behov for trygghet og individuelt tilpasset hjelp. Spesialiserte fosterhjem gir også tryggere rammer for fosterforeldrene. Vi ønsker å løfte behovet for å få forutsigbare rammeavtaler på spesialiserte fosterhjem for ideelle i neste års budsjett. Rammeavtaler gir oss mulighet til å bygge og ivareta vår spisskompetanse, sikre tilgang til hjem og kvalitet i oppfølgingen av hjemmene. Vi mener også at det bør vurderes å gi Bufetat bistandsplikt på spesialiserte fosterhjem. Selv om det er utfordrende å få til i praksis, vil spesialiserte fosterhjem prioriteres høyere med bistandsplikt. Dette vil komme barna til gode. **Vi anbefaler at rammeavtaler for spesialiserte fosterhjem prioriteres, og at det vurderes bistandsplikt i neste budsjett.**

Våre innspill til 2025-budsjett - oppsummert:

- Øke etableringsstøtte til ideelle.
- Prioritere helhetlig oppfølging av NOU gjennom veikart.
- Ansette psykologer på barnevernsinstitusjoner.
- Etablere rammeavtaler på spesialiserte fosterhjem og vurdere bistandsplikt.

Mvh.

Helmuth M. Liessem, generalsekretær i stiftelsen CRUX

